

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndt/30/2017
Identifikačné číslo spisu: 2317010190
Dátum vydania rozhodnutia: 14. novembra 2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:2317010190.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej na neverejnom zasadnutí konanom dňa 14. novembra 2017 v Bratislave v trestnej veci obžalovaného R. N., pre zločin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. a iné, o návrhu obžalovaného R. N. na odňatie veci Okresnému súdu Galanta, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaného R. N., vedená na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 2T/41/2017, sa tomuto súdu n e o d n í m a..

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Galanta, pod sp. zn. 2T/41/2017, je vedené konanie obžalovaného R. N. a spol. pre zločin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. a iné.. Obžalovaný R. N. podal generálnu námietku zaujatosti s návrhom na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 Tr. por. Námietku zaujatosti obžalovaný odôvodnil voči predsedovi senátu Okresného súdu Galanta JUDr. Miroslavovi Studenčan z dôvodu jeho nadštandardných vzťahov s poškodeným G. Y. a požiadal o preverenie rodinných a iných vzťahov medzi predsedom senátu a poškodeným. Obžalovaný vzniesol generálnu námietku z dôvodu kolegiality všetkých konajúcich sudcov a sudkýň Okresného súdu Galanta, pretože podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd má obžalovaný nárok na spravodlivý a nezaujatý súdny proces, čo mu zaručuje čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Obžalovaný je názoru, že jeho zákonom dané právo na spravodlivý súdny proces, garantované Ústavou Slovenskej republiky, mu umožňuje vyhovieť tejto žiadosti, pretože pokiaľ súd nevynesie voči nemu odsudzujúci rozsudok, musí naňho hľadiť ako na nevinného, čo však nie je pravdou pri predsedovi senátu JUDr. Miroslavovi Studenčanovi. Obžalovaný má opodstatnené obavy z nespravodlivého rozhodnutia Okresného súdu Galanta pod vedením predsedu senátu JUDr. Miroslavom Studenčanom, ktorý má dokázateľne nadštandardný vzťah s údajným poškodeným Arpádcom Salayom, čo poškodeného zvýhodňuje a stavia do pozície „dôveryhodného svedka.“Z tohoto a iných dôvodov obžalovaný požiadal, aby podľa § 23 ods. 1 Tr. por. bola vec pod sp. zn. 2T/41/2017, Okresnému súdu Galanta odňatá a prikázaná na prejednanie Okresnému súdu v Bratislave. Okresný súd Trnava predložil predmetný spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky ako spoločne najbližšie nadriadenému súdu na rozhodnutie v zmysle § 23 ods. 1 Tr. por., o odňatí veci vedenej Okresným súdom Trnava a jej

prikázanie Okresnému súdu Nitra. Uznesením z 20. septembra 2017 predseda senátu rozhodol o námietke zaujatosti vznesenej voči jeho osobe tak, že podľa § 32 ods. 3 Tr. por. z dôvodov uvedených v § 31 ods. 1 Tr. por. predseda senátu JUDr. Miroslav Studenčan vyslovuje, že nie je vylúčený z vykonávania úkonov a rozhodovania v trestnej veci obžalovaného R. N. pre zločin krádeže spolupáchateľstvom podľa § 20, § 212 ods. 1, ods. 4 písm. a), b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák. a iné. Uvedené uznesenie bolo potvrdené Krajským súdom v Trnave, ktorý uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obžalovaného R. N. zamietol. Okresný súd Galanta predložil spis spolu s vyjadreniami všetkých sudcov predmetného súdu. Námietku zaujatosti voči všetkým sudcom dotknutého súdu je potrebné považovať za návrh na odňatie a prikázanie veci podľa § 23 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého z dôležitých dôvodov, medzi ktoré sa zaraďuje aj vylúčenie všetkých sudcov daného súdu z rozhodovania, môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Vo vzťahu ku Okresnému súdu Galanta a Okresným súdom Bratislava je takým súdom Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd). Najvyšší súd preskúmal podaný návrh ako aj príslušný spisový materiál a dospel k záveru, že nie sú dané dôvody na odňatie predmetnej veci z jurisdikcie Okresného súdu Galanta a jej prikázanie inému súdu toho istého druhu a stupňa. Podľa článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky „Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanovuje zákon“. Účelom práva priznaného podľa citovaného ústavného článku, je zabezpečiť občanovi, aby o jeho veci konal sudca ako predstaviteľ tej zložky súdnej moci, ktorá má právomoc vo veci konať a aby konal a rozhodoval sudca zo súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný. Ústava Slovenskej republiky v čl. 48 ods. 1 poskytuje každému, a teda aj obvinenému „právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Na rozhodnutie o odňatí veci vecne i miestne príslušnému súdu a jej prikázanie na ďalšie konanie inému súdu toho istého druhu a stupňa podľa § 23 Tr. por. musia vždy existovať dôležité dôvody, ktoré svojim významom a závažnosťou odôvodňujú výnimku z ústavnej maximy - „práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi“. Medzi také okolnosti patrí aj požiadavka zabezpečenia objektívnosti súdneho konania a spravodlivého rozhodnutia v prípadoch vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu (dôvody vylúčenia sudcu z vykonávania úkonov trestného konania sú uvedené v ustanoveniach § 31 ods. 1 až 3 Tr. por.), prelamujúca ústavný princíp neodňateľnosti veci zákonnému sudcovi. Najvyšší súd zdôrazňuje, že aj keď zákon nespája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takého rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už spomínaného ústavného princípu, a preto takáto situácia môže nastať len zo skutočne závažných dôvodov, ktoré sudcovi bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. ktoré vzbudzuje dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky spĺňať nebude. Z ustálenej súdnej praxe vyplýva, že pomer k prejednávanej veci môže spočívať u sudcu napríklad v tom, že sudca sám, alebo jemu blízka osoba boli poškodení prejednanou trestnou činnosťou, alebo sudca by v trestnej veci mohol vystupovať ako svedok. Pre pomer k osobám, ktorých sa úkon týka, resp. k ich zástupcom a orgánom činným v trestnom konaní bude spravidla vylúčený sudca, ktorý je k týmto osobám predovšetkým v pomere príbuzenskom alebo obdobnom, ale tiež vo vzťahu úzko priateľskom, či naopak nepriateľskom. Nestrannosť je potrebné skúmať z dvoch hľadísk - a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, čo znamená, že je potrebné zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t. j. je potrebné zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu prezumuje až do predloženia dôkazu o opaku. Aj v prípade posudzovania objektívnej nestrannosti platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú, teda aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým - vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Objektívnu nestrannosť pritom nemožno chápať tak, že by snáď čokoľvek, čo môže vrhnúť hoci len tieň pochybností na nestrannosť sudcu, ho automaticky vylučovalo ako zaujatého. Preto aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva treba pristupovať k posudzovaniu tejto otázky realisticky a vyžadovať, aby sa obava z absencie nestrannosti sudcu zakladala na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne

závažných skutočnostiach. Vychádzajúc z vyššie uvedeného najvyšší súd považoval za rozhodujúce, že z vyjadrení sudcov Okresného súdu Galanta vyplýva, že sa necítia byť vo veci zaujatí. Z vyjadrenia predsedu senátu JUDr. Miroslava Studenčana nepochybne vyplýva, že v predmetnej veci nemá žiaden vzťah k nikomu z účastníkov konania, teda ani k poškodenému, čo v dostatočnej miere vylučuje tvrdenia obžalovaného uvádzané v generálnej námietke. Konštatovanie kolegiality medzi sudcami nie je spôsobilým dôkazom opaku nestrannosti a teda ani nespĺňa kritéria dôležitého dôvodu na odňatie vecí sudcom Okresného súdu Galanta. Je teda zrejme, že obžalovaný R. N. vo svojom podaní neuviedol žiadne právne relevantné námietky smerujúce voči všetkým sudcom Okresného súdu Galanta. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na tzv. delegovanie vecí inému súdu toho istého druhu a stupňa v zmysle ustanovenia § 23 ods. 1 Tr. por., nakoľko nie je daný žiadny dôležitý dôvod predpokladaný týmto zákonným ustanovením, v dôsledku ktorého by mohlo byť ohrozené nestranné a zákonné prejednanie uvedenej trestnej veci.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.